

te ere Kirker for de paagjældende Menigheder. Spørgsmaalet er nu: Kunne disse Kirker, naar de have ydet Bidrag til andre Kirker, nogen- sinde vente at faae Noget tilbage? Det er dette Reciprocitetspørgsmaal, som jeg synes dog maa opstaae. Jeg indrømmer, at det kan have sine Vanskeligheder at afgjøre, men jeg har ogsaa blot nævnt det som Noget, jeg havde ventet at see berørt i Udvalgets Betænkning.

Der er endelig eet Punkt, som synes mig at være af en vis praktisk Betydning, og paa hvilket jeg virkelig maa henlede det ærede Udvalgs Opmærksomhed inden Sagens tredje Behandling. Det angaaer just den af Udvalget foreslaaede Redaktion af den foreliggende Paragraf. I det oprindelige Lovudkast var der, saavidt jeg endnu husker Ordene, bestemt, at Ministeren skulde fordele de Tilskud, der skulde ydes, paa de vedkommende Kirker, uden at der var sat nogen Maalestof. Jeg erkjender, at det er en rigtig Bestræbelse af Udvalget at udfinde en saadan, efter hvilken Tilskudet skal see. Det har udfundet, at det skal udredes af Kirkerne „i Forhold til deres Overskud, saaledes som dette fremstiller sig i de aarlige Budgetter.“ Men derved er der dog en Ting at bemærke, nemlig, at det aarlige Overskud ikke egentlig efterviser, hvad Kirken ifølge sin sande Formuestilstand er istand til at yde. Der kommer jo nemlig eet Punkt til: de ikke i det aarlige Budget fremtrædende, men dog mulig meget vel bekjendte og forudsætte store Udgifter. En Kirke kan jo efter det sidste Aars Regnskab og efter Budgettet have et bethdeligt Overskud, men det kan være klart, at den efter nogle Aar kan trænge til en meget stor Reparation, at et Taarn f. Ex. skal ombygges o. s. v. I saa Fald er jeg næsten bange for, at man maa komme tilbage til Ministerens Forslag for at faae Tilskudet fordeelt paa en mere diskretionær Maade. Jeg tror, at det er det, Ministeren har tænkt paa, at der maa tages Hensyn til alle Forhold, ikke blot til det aarlige Overskud, men ogsaa til de Krav, som Kirken kan komme til at maatte tilfredsstille for sit eget Vedkommende. — Disse faa Punkter skulde jeg dog tillade mig at henstille til det ærede Udvalgs Overveelse imellem anden og tredje Behandling.

Ordføreren: Jeg skal først tillade mig at besvare den ærede Formands Bemærkning. Saavidt mig bekjendt, har det steds været Skik her i Thinget, og en Skik, der jævnlig er bleven fulgt, at man ved en Sags anden Behandling ogsaa har besvaret de Foredrag, der ere blevne holdte ved dens første Behandling. Jeg har troet ogsaa at kunne følge denne Skik ved nærværende Leilighed; har jeg imidlertid deri feilet, maa jeg naturligvis underkaste mig Formandens Røndelse: i saa Henseende. — Naar den høitærede Minister har meent, at jeg i Alt, hvad jeg havde ytret, havde talt som Ordfører paa det hele Udvalgs Vegne, forholder dette sig ikke saaledes. Flere af de Bemærkninger, jeg har tilladt mig at gjøre, har jeg fremsat, navnlig fordi den høitærede Ministers Foredrag ved Sagens første Behandling nærmest sigtede til mig personlig, og jeg har derfor troet, om jeg end ikke kunde ubtale det som Ordfører for Udvalget, dog at være berettiget til at fremkomme dermed som Medlem af Thinget. — Naar den høitærede Minister dernæst yttrede, at det ikke var ham bevidst, at nogen af de Bestemmelser, han havde taget, var bleven underkjendt ved Høiesteret, maa jeg erkjende, at det, hvortil jeg sigtede, heller ikke nærmest angik hans Ministerium. Jeg talte heller ikke alene om de Resolutioner, der vare fattede af theologisk dannede Embedsmænd, og som vare gjorte til Gjenstand for Domstolenes Afgjørelse, men derimod om Bestemmelser, tagne af ikke juridisk dannede Embedsmænd, der ved den nye Tingenes Orden vare tilførte Administrationen.

Naar den høitærede Minister fremdeles yttrede, at det, der var Gjenstand for Disput ved første Behandling, var ikke, hvorvidt Kirkebestyrelserne vare berettigede til uden videre at give Gaver, kan jeg ikke erkjende Rigtigheden af denne Bemærkning; thi det var netop det, som den høitærede Minister dengang med saa meget Estertryk gjorde gjældende, at de kunde. Havde den høitærede Minister da indskrænket sin Indsigelse imod mit Foredrag til, at Kirkebestyrelserne kunde give rentefrie Laan fra de formuende til de uformuende Kirker, havde han været ganske i Overensstemmelse med mig; thi